

Diskutera tillsammans

FÖRDJUPNINGSSÖVNINGAR ATT DISKUTERA I ARBETSGRUPPEN/TEAMET

Nedan ges några exempel på frågor som ni kan fördjupa er i. Till varje övning finns en referens till en studie som någon eller alla i gruppen kan få till uppgift att läsa innan ni träffas för att diskutera frågorna. (Det går såklart även bra att göra övningarna utan att läsa studierna).

Diskutera hur ni ser på de frågor som tas upp och vilka förhållningssätt ni har i er arbetsgrupp/team? Om era förhållningssätt skiljer sig åt i gruppen, hur avspeglar det sig och vilken betydelse får det för er verksamhet?

Rollkonflikt

Zosky lyfter i sin studie "Wearing Your Heart on Your Sleeve" att socialsekreterare har två samspelande konflikter att hantera i barnavårdsärenden. Den ena handlar om hur man uppfattar sin yrkesroll och den andra om vilka värderingar man utgår ifrån. Zosky talar om begreppen "agent of control" och "agent of help", vilka illustrerar motsättningen mellan att å ena sidan utöva kontroll och å andra sidan hjälpa och stötta.

- Vilka intressekonflikter kan de två rollerna ge upphov till – och vilka konsekvenser kan det leda till?
- Dela med er av era erfarenheter och fundera över hur ni kan stötta varandra i att hantera dessa roller och de eventuella intressekonflikter som kan uppstå i arbetsgruppen.
- Om era personliga förhållningssätt skiljer sig åt inom gruppen – hur avspeglar det sig i verksamheten och vad får det för konsekvenser?

Referens:

Zosky, D. (2010) Wearing Your Heart on Your Sleeve: The Experience of Burnout Among Child Welfare Workers who are Cognitive versus Emotional Personality Types. *Journal of Public Child Welfare*, 4, 117-131.

Barns delaktighet och tidsbrist

En av Socialdepartementets utredningar av den sociala barnvården visade att utredande socialsekreterare i snitt lägger 2% av sin arbetstid på barnsamtal. Samtidigt poängteras att det inte är möjligt att göra en bra utredning utan att skapa en bra relation med barnen.

- Vilka arbetsförhållanden styr den tid vi lägger på barnsamtal hos oss? Strukturella, organisatoriska eller individuella?
- Hur kan vi möjliggöra att mer tid läggs på barnsamtal hos oss? Vad krävs?
- Hur ser vi på relationen mellan barns delaktighet och resultat av utredningar hos oss? Vilken betydelse har det?
- Dela med er av exempel och erfarenheter från situationer när det både blivit riktigt bra resultat och när det blivit mindre bra resultat. Hade det sett annorlunda ut om barnet varit mer eller mindre delaktigt?

Referens:

Socialdepartementet (2017). Barnets- och ungdomens reform – Förslag för en hållbar framtid. Slutrapport från den nationella samordnaren för den sociala barn- och ungdomsvården.

Barnsamtal på vuxnas villkor

Anneli Larsson avhandling "Interviewing child witnesses" handlar om att professionella barnsamtal ofta sker på vuxnas villkor med liten möjlighet för barnet att påverka. Författaren lyfter bland annat barns vilja att leva upp till vuxnas förväntningar och att barn inte har samma förmåga som vuxna att uttrycka sig och komma ihåg detaljer från en situation. Ytterligare en faktor som har betydelse för utfallet, är hur den professionelle samtalar med barn. Det kan till exempel handla om att för mycket information förmedlas till barnet eller att man ställer för många frågor samtidigt.

- Hur gör vi i vår arbetsgrupp för att undvika att barnsamtal blir på vuxnas villkor?
- Hur kan vi underlätta för barn att uttrycka sig utifrån sin förmåga?
- Dela med er av tips och erfarenheter av hur ni gör för att samtal ska bli på barnets villkor.

Referens:

Larsson, A. (2005). Interviewing child witnesses. Göteborg: Department of psychology Göteborgs universitet

Relationen som kompetens

Sjögren har i sin avhandling "Med relationen som redskap" studerat relationens betydelse för klientarbete inom socialtjänsten. Resultaten visar bland annat att socialsekreterares professionella utveckling påverkar hur relationen till klienterna utformas, bland annat genom att de tar ett tydligare kommando över relationen eller att de vågar vara mer personliga. *"Det professionella lugnet innebär att mötet kan utformas på ett personligt sätt, exempelvis genom att bygga lego eller att bara lyssna"*

- Hur ser ni på relationens betydelse i klientarbetet? Som ett medel att inhämta kunskap, som ett mål i sig, som kärnan i processen eller något som bör undvikas?
- Känner ni igen er i resultaten att erfarenheten och det professionella lugnet underlättar för att utforma relationer med klienter? Dela med er av era erfarenheter.
- Vad skulle ni kunna göra i ert team/arbetsgrupp för att främja ett "professionellt lugn" i syfte att bli tryggare i att utforma relationer i klientarbetet?

Socialsekreterarna i Sjögrens studie uttrycker att relationen är själva grunden i det sociala arbetet, men att det är det en balansgång och gränsdragning mellan att våga gå nära och att hålla distans. Att ha en nära men professionell (distanserad) relation till klienterna är viktigt. Samtidigt, menar Sjögren, handlar det inte om att vara privat, personlig eller professionell utan om att förhållningssättet ska passa klienten och socialsekreterarens personlighet.

- Vilket förhållningssätt har ni i ert team/arbetsgrupp till denna balansgång och gränsdragning, mellan att gå nära och hålla distans? När går man över gränsen åt det ena eller andra hållet? Vad händer då? Och hur lär man sig var gränsen går?
- Diskutera vilka faktorer som bidrar till en god respektive dålig relation. Vad kan vi göra mer av, och vad bör vi undvika, om vi vill utforma goda relationer med våra klienter?
- Hur kan vi konkret använda relationen som redskap när vi samtalar med barn?

Referens:

Sjögren J. (2018). Med relationen som redskap? Om socialsekreterare, klientarbete och professionalitet i socialtjänsten. Linköping: Filosofiska fakulteten.